

Nacionalni centar
za vanjsko vrednovanje
obrazovanja

Identifikacijska
naljepnica

PAŽLJIVO NALIJEPI TI

HRV A

HRVATSKI JEZIK

viša razina

KNJIŽEVNOST I JEZIK

HRV A IK-1 D-S052

HRVA.52.HR.R.K1.40

45380

12

I. Književnost

Zadatci uz polazni tekst

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.
Zadatci od 1. do 30. odnose se na polazne tekstove.

Francuskim majkama i francuskoj djeci

Već od jutra
s očima koje dugo nisu vidjele sunca
nijemim usnama, i srcima koja ne tuku
s djecom oko vrata
u dugim povorkama zaogrnjene crnim maramama i nadama
duž obale keja¹
gledate brod koji mora doći.
Rekli su vam da će doći
da je prvi krenuo iz New Yorka
i da ga je ispratilo tisuću majki, djece
i da je nebo bilo puno pozdrava i želja za vas.
Doći će, sad, sad, sad
i donijet će iz Amerike mlijeko, pakete i tople haljine za djecu.
Ali more nema kraja. Guta sve.
Guta i vaš brod koga čekate.
Donosi vam krstarice, barjake, himne, duge šuplje cijevi
koje strše u nebo kao antene na vašim kućama, a kojih više nema.
I takav čitav dan od jutra do mraka bez podneva
vi gledate brod koji ne dolazi.

¹ kej – obala, pristanište

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I opet su vam rekli da je krenuo drugi, treći
a još nije stigao ni prvi.

Majke, ti brodovi su gorke varke!

27. siječnja 1941.

Slavko Mađer

1. Što lirski subjekt smatra varkom?

- A. odlazak djece iz Francuske
- B. čekanje ratne krstarice
- C. bijeg od opasnosti
- D. dolazak pomoći

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

2. Kojom od sljedećih riječi lirski subjekt ukazuje na dolazak rata?

- A. marame
- B. himne
- C. antene
- D. mrak

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

3. U kojemu je od sljedećih stihova lirski subjekt iskazao da se majke uzalud nadaju?

- A. *Rekli su vam da će doći*
- B. *i da je nebo bilo puno pozdrava i želja za vas.*
- C. *Doći će, sad, sad, sad*
- D. *Ali more nema kraja. Guta sve.*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Brne Karnarutić, *Vazetje Sigeta grada*

Kad začu to oni Zrinski, zeleni bor,
kogano zvon zvoni prik sveg svita gor,
mudar kako guja, a smić¹ kakono lav,
van kuće izbuja², a pak na placi stav,
k sebi čini zvati najprije vas³ svoj dvor,
ki zna vojevati, pak vas segetski zbor;
i inih dozvavši. Ča će od njih, čekaju.
On meu njimi stavši, njega svi gledaju,
reče: „Moji sini i ma bratjo mila,
ki ne biste lini na vojnička dila,
da mnoge hrabrosti učiniste svude,
da su vam svitlosti dočim god svit bude!
Vi ste mnoge čete turačke razbili
i njihove kmete za robje vodili...
Ne bojte se smarti ka će svih razvesti,
da veselo svaki, hrabro i umiće⁴,
uščekaj boj taki, ter se arvi smiće⁵!
Bolji se j'arvati, viteški opriti,
neg sramotno dati; jer je li umriti.
Gdo s poštenjem spravan na ov svit umira,
vičnji mu glas slavan do nebes dopira.
A gdo žitak svarši poštene sramotom,
vas mu se glas skarši, ni spomenut potom.
Zato, druži moji, kopja ka slomismo,
i zastupni boji⁶, ki većkrat razbismo,
s kojih nam slavan glas po svitu prosiva⁷,
da nam se svaki vlas poštenjem odiva,
da slavnijih dili vele ćemo biti!
da ki vas svit sili, s tim ćemo boj biti. (...)”

¹ smić – hrabar

² izbuja – iziđe

³ vas – sav

⁴ umiće – vješto

⁵ arvi smiće – bori hrabro

⁶ zastupni boji – mnoge bitke

⁷ prosiva – pronosi

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

4. Što je tema obraćanja Zrinskoga okupljenima? A. proslava pobjede nad Turcima B. ohrabrivanje pred bitku C. razrada vojne taktike D. opraštanje od obitelji	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
5. U kojemu se od sljedećih stihova iskazuje da je Zrinski slavan? A. <i>kogano zvon zvoni prik sveg svita gor,</i> B. <i>mudar kako guja, a smić kakono lav,</i> C. <i>da su vam svitlosti dočim god svit bude!</i> D. <i>vičnji mu glas slavan do nebes dopira.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
6. Koji je od sljedećih primjera aforističan? A. <i>Moji sini i ma bratjo mila,</i> B. <i>Vi ste mnoge čete turačke razbili</i> C. <i>A gdo žitak svarši pošteni sramotom,</i> <i>vas mu se glas skarši, ni spomenut potom.</i> D. <i>Da nam se svaki vlas poštenjem odiva,</i> <i>da slavnijeh dili vele ćemo biti!</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052	 01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Ivan Sergejevič Turgenjev, *Očevi i djeca*

Katja je nejasno naslućivala da on traži nekakvu utjehu u njenu društvu, i nije uskraćivala ni njemu ni sebi bezazleno zadovoljstvo napol stidljivog, napol povjerljivog prijateljstva. Pred Anom Sergejevnom nisu razgovarali međusobno, Katja se uvijek povlačila u sebe pod sestrinim pronicavim pogledom, a Arkadij, kao što i priliči zaljubljenom čovjeku, u blizini predmeta svoga obožavanja nije mogao obraćati pozornost ni na što drugo, iako mu je samo s Katjom bilo lijepo. Slutio je da nije kadar pobuditi zanimanje Odincove za sebe; gubio je hrabrost i zbunjivao se kad bi ostao s njom nasamo, a ni ona nije znala što da mu kaže, bio je premlad za nju. Naprotiv, s Katjom se osjećao kao kod kuće; držao se prema njoj zaštitnički, nije ju priječio da iznosi svoje dojmove o glazbi, o romanima, pjesmama i drugim sitnicama, ne zapažajući ili ne shvaćajući da te *sitnice* i njega zanimaju. Katja opet njega nije priječila da tuguje. Arkadiju je bilo lijepo s Katjom, a Odincovoj s Bazarovom, pa je obično bivalo tako da su se ta dva para, pošto bi neko vrijeme bila zajedno, razilazila svaki na svoju stranu, napose u vrijeme šetnje. Katja je *obožavala* prirodu, a i Arkadij ju je volio iako se to nije usuđivao priznati; Odincova je bila prilično ravnodušna prema prirodi, kao i Bazarov. Gotovo neprestana razdvojenost naših prijatelja nije ostala bez posljedica – odnosi su se među njima počeli mijenjati. Bazarov nije više razgovarao s Arkadijem o Odincovoj, nije mu više ni zamjerao njegove „aristokratske manire”. Katju je, doduše, hvalio kao i prije, samo je govorio da bi trebalo obuzdati njene sentimentalne sklonosti, ali je pohvale izricao na brzinu, a savjete suhoparno. Uopće je kudikamo manje razgovarao s Arkadijem nego prije... reklo bi se da ga se kloni, da se stidi nečega pred njim...

HRV A IK-1 D-S052

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

7. Što je istaknuto grafostilemom <i>sitnice</i>? A. Arkadijevo neshvaćanje Katjinih sklonosti B. teme razgovora između Arkadija i Katje C. odnos Arkadija i Katje prema prirodi D. Arkadijevo zavođenje Katje	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
8. Zašto se promijenio odnos Arkadija i Bazarova? A. jer je Bazarov zamjerao Arkadiju njegovo pretjerano otmjeno ponašanje B. jer je Bazarov više vremena provodio s Anom nego s Arkadijem C. jer Bazarov nije odobravao pretjeranu Katjinu sentimentalnost D. jer se Bazarov sramio pojavljivati s Arkadijem u javnosti	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
9. U kojemu je od sljedećih primjera naglašena pripovjedačeva subjektivnost? A. <i>Arkadiju je bilo lijepo s Katjom, a Odincovoj s Bazarovom,</i> B. <i>Odincova je bila prilično ravnodušna prema prirodi, kao i Bazarov.</i> C. <i>Gotovo neprestana razdvojenost naših prijatelja nije ostala bez posljedica</i> D. <i>Uopće je kudikamo manje razgovarao s Arkadijem nego prije...</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Ksaver Šandor Gjalski, *Diljem Brezovice*

Svaki dan sve više i više iščezavaju stari plemićki dvorovi, naše stare kurije. Prije kojih dvadeset ili trideset godina nisi im se mogao ugnuti – a danas gleda oko nadesno, gleda nalijevo, a nigdje da zamijeti one visoke strme krovove, one iznemogle crne zidove i one hodnike koji su zgrade opasavali sa sve četiri strane. Danas bi sagriješio tko bi stoga jadikovao, ta čemu nas je onda nadario moderni vijek racionalističkom filozofijom? Ali ipak ti je koji put tako teško oko srca kad vidiš na mjestu starih dvorova i njihovih nepreglednih dvorišta jednolične suhe njive, po kojima se bijedni seljak trudi da iskreše iz te zemlje žutice krajcarak¹ ne bi li namirio porez i zakupninu. I u takav čas kao da ti nešto nedostaje. Istina, nisu bile lijepe te naše kurije, ali napokon – mada su sirotice bijedne u svoje stare dane naličile glavama u svjetlo zalutalih sova ili još većma obrazima starih krezubih urgrostanta² s ogromnim kapišonima³ iz dvadesetih godina – pored svega se toga čini, otkad nema njih, da je nestalo također onoga duha koji je vjekove i vjekove čuvao samostalnost – da je nestalo gnijezda u koje bi se vjetrom progonjeni sokolovi svagda mogli uteći bijesu bure, da joj prkose.

Osim svega toga ne da se tajiti da nove kuće nikada neće osvojiti ni srdaca naših ni duša naših, kako su to mogle stare kurije kad bi nas onako pod jesen sakupile u svoje tamne niske sobice, i ondje nas zadahom mlada vina i mirisom pečenih purana uznijele u neki blagi bezbrižni zanos te smo za kratak čas zapjevali dugu – beskrajnu pjesmu: „Pijmo anda, braćo, ma – doklem pukne zorja!”

¹ krajcar – vrsta novca

² urgrostante – pratetka

³ kapišon – kapuljača

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

10. Kakav je pripovjedačev stav prema vremenu u kojemu živi? A. Nezadovoljan je novim okolnostima. B. Osuđuje racionalizam. C. Vidi priliku za zaradu. D. Prihvaća napredak.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
11. Koji izraz označava <i>kurije</i>? A. <i>zemlja žutica</i> B. <i>sirotice bijedne</i> C. <i>ogromni kapišoni</i> D. <i>progonjeni sokolovi</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
12. Koji je od sljedećih motiva naglašen olfaktivnim podražajem? A. zidovi B. njive C. sove D. vino	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Antun Šoljan, *Luka*

U jednom kutu predvorja, odijeljen vrpcom razapetom između dva sivim minijem¹ obojena stupa, lokalni učitelj je drhtavom rukom, u malariji treme, strojio i prestrojivao desetero djece, svježe počesljane i oprane, raznih godišta i veličina. Iz Cotine pratnje izdvojio se jedan član Direkcije i dva-tri puta zvučno pljesnuo rukama.

– Prilikom ovog svečanog otvaranja, čast mi je pozdraviti druga Cotu (mali srdačni pljesak) i sve vas ostale koji ste zaslužni za ovu našu radnu pobjedu. Održat ćemo u to ime skroman prigodni program, a poslije toga (dramatična stanka) bit će u prostorijama restorana narodno veselje i ples (burni aplauz). Najprije, pjevački zbor naše škole otpjevat će vam... (dugo je razmotavao zgužvani papirić koji je izvukao iz prsnog džepa)... pjesmu... pjesmu „Živio rad” (dva-tri neoprezna glasa su rekla „živio”), pjesmu „Živio rad” od Ve Nazora.

Učitelj je dao glasom intonaciju i zamahnuo rukama iznad glava svoje prorijeđene pastve², kao da pred sobom ima simfonijski orkestar. To su bila sva djeca koja su preostala u Murvici. Postojala je opasnost da se škola ukine. Učitelju je ovo bila posljednja prilika da se istakne.

*U divljaka luk i strijela,
Željeznica, selo i grad...*

odmutirao je zbor. Zatim je najstariji dječak autentičnim dalmoškim akcentom recitirao „Khevenhiller” od Me Krleže, u vezi s građenjem festunga³ i nošenjem morta⁴, a onda je nastupila pevaljka iz kantine u pratnji harmonikaša, s „karišikom⁵ naših narodnih pjesama”. I ona je profitirala od graditeljske pobjede: već su je preoteli sezoncima u kantini i angažirali da trajno pjeva u hotelu. Karišik je bio posebno dug. Najviše uspjeha kod publike imala je s pjesmama „Kuje Mujo konja po mjesecu” i „Volga, Volga”. Kod posljednje pjesme publika se čak priključila pjevanju, uglavnom basiranjem.

¹ minij – pigment, upotrebljava se za zaštitu željeznih predmeta od korozije

² pastva – duhovna zajednica

³ festung – utvrda, tvrđava

⁴ mort – žbuka

⁵ karišik – povezani niz narodnih ili operetnih arija

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

13. Što je povod svečanosti? A. književni rad pjesnika B. graditeljski uspjeh C. narodno veselje D. nastup zbora	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
14. Što je od sljedećega svrha teksta u zagradama? A. Dočarava se atmosfera tijekom govora. B. Daju se upute što mora raditi publika. C. Iznose se razmišljanja govornika. D. Navode se komentari zbora.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
15. Što je od sljedećega radio učitelj? A. Recitirao je. B. Dirigirao je. C. Govorio je. D. Pjevao je.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Gabriel García Márquez, *Sto godina samoće*

José Arcadio Buendía je početka igrao ulogu svojevrsnog mlađahnog starješine. Davao je upute za sjetvu, i savjete za gojenje djece i životinja, i surađivao sa svima, čak i fizičkim radom, u cilju napretka zajednice. Kako je imao najbolju kuću u mjestu, druge su sagrađene na njezinu sliku i priliku. Sastojala se od pristojne, dobro osvijetljene dnevne sobe, blagovaonice na terasi s cvijećem veselih boja, dvije spavaće sobe, dvorišta s divovskim kestenom, brižno uzgojenog povrtnjaka i obora¹ u kojem su u miroljubivoj zajednici živjele koze, svinje i kokoši. Jedine su zabranjene životinje, ne samo u njihovu domaćinstvu, već u čitavom naselju, bili borbeni pijetlovi. (...)

José Arcadio Buendía, neprijeporno najpoduzetniji čovjek u selu, raspored je kuća osmislio tako da je svaka imala jednako dobar pristup rijeci poradi opskrbe vodom, i ulice zacrtao toliko smisleno da je svaka kuća u najvrućim satima bila podjednako izložena suncu. U samo nekoliko godina Macondo se prometnuo u selo urednije i naprednije od svih koje je poznavao bilo koji od njegovih tri stotine žitelja. Bio je zapravo sretno selo, gdje nitko nije premašivao trideset godina i gdje nitko dotada nije umro.

Još u vrijeme osnivanja naselja, José Arcadio Buendía je posvuda postavio zamke i kaveze. Zakratko je tkalcima, kanarincima, pčelaricama i crvendaćima napunio svoju, pa i sve druge kuće u selu. Koncertni je pjev tih silnih raznovrsnih ptica postao toliko omamljujućim da je Úrsula uši začepila pčelinjim voskom, kako ne bi izgubila osjećaj za realnost. Kada ih je po prvi put posjetilo Melquíadesovo pleme, prodajući staklene kuglice protiv glavobolje, svi su se čudom čudili kako im je uspjelo pronaći njihovo selo, zapretano u dubokom mrtvilu močvare; Cigani su priznali da ih je vodio ptičji pjev.

¹ obor – prostor za stoku

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

16. Koja je od sljedećih tvrdnja o Macondo točna? A. Njegovi mještani imali su problema s pristupom vodi. B. Sporo se razvijao zbog izoliranosti od ostalih sela. C. U njemu je bio zabranjen uzgoj peradi. D. Sve kuće u njemu bile su slične.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
17. Zašto je José Arcadio Buendia postavio zamke? A. kako bi obranio selo od neprijatelja B. kako bi spriječio borbe pijetlova C. kako bi zaštitio povrtnjak D. kako bi uhvatio ptice	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
18. Zašto je Úrsula začepila uši voskom? A. Nije htjela pregovarati s Melquíadesovim plemenom. B. Smatrala ga je lijekom protiv glavobolje. C. Željela je ostati prisebna. D. Nije voljela ptičji pjev.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Pierre Corneille, *Cid*

HIMENA:

Nijednu riječ mog oca ne tajiš ovaj tren?
Tvoj izvještaj je iskren, Elviro, otvoren?

ELVIRA:

Ah, sva sam razdragana, još i sad, nakon svega!
On poštuje Rodriga – ko vi što ljubite ga,
Pa ako dobro vidim, ne prosudih li krivo,
On traži da tu ljubav i uzvratite živo.

HIMENA:

Moj izbor mu se sviđa? Moj izbor godi njemu?
Po čemu sudiš, draga, ponovi mi, po čemu?
Pouči me još jednom: tu ima neke nade?
Ne, još mi nije dosta – te riječi tako slade!
Sve, sve će biti malo, što kažeš kod te zgode.
Pokazati se javno! O, slatke li slobode!
A što moj otac reče? Baš neće da se smire?
Već revnuje¹ Rodrigo s don Sanchom kod Elvire?
Ti nisi valjda dala naslutiti da sam ja
Ma kojem od njih sada u duši sklonija.

ELVIRA:

Prikazah srce koje za ljubav malo haje
Pa niti nadu ruši, nit neku nadu daje,
Nit prijekim okom gleda, nit nježno povrh
mjere,
Već očev nalog čeka da muža izabere.
To štovanje ga ganu. O, sav je pritom cvao!
Jest, ustima je, licem čvrst dokaz za to dao.
Opširnija da budem, to želje vaše traže,
Pa čujte što u hitnji baš za vas troje kaže.
„Kći zna što traži dužnost, a oni su plemići.
Obojica su vjerni i smioni mladići,
I lako ih je prozret: vrlina im je ista.
Sva pradjedovska hrabrost u očima im blista;
Pogotovu te crte, što lik Rodrigov tvore,
O uzvišenom, čvrstom i hrabrom mužu zbore,
O domu koji daje tolike borce vrle,
Gdje lovor-vijence djeca pri porodu već grle.
I ocu mu je nekad svu hrabrost svijet priznavao –
Dok bješe još u snazi, on bješe čudo pravo.
I nabori na čelu – sve urezana djela –
Dokazuju tko bješe taj čovjek srca smjela.
Vrline iste rese, ja mislim, i Rodriga,
I eto, kći će meni ugoditi ljubeći ga.”

¹ revnovati – brinuti se

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

19. Što znače sljedeće Himenine riječi? <i>te riječi tako slade!</i> A. Drago joj je čuti da njezin otac ima dobro mišljenje o Rodrigu. B. Voli to što može otvoreno iskazivati ljubav prema Rodrigu. C. Sretna je zbog toga što joj Rodrigo uzvraća ljubav. D. Sviđa joj se ono što Elvira misli o Rodrigu.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
20. Što je dirnulo Himenina oca? A. Himena mu je prepustila da odabere muža za nju. B. Himeni nije bilo važno to što je Rodrigo plemić. C. Himenu su prosilila dvojica uglednih mladića. D. Himena je za muža odabrala Rodriga.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
21. Što je Himenin otac izrekao o Rodrigovoj obitelji u sljedećemu primjeru? <i>Gdje lovor-vijence djeca pri porodu već grle.</i> A. Djeca su se od rođenja mukom probijala kroz život. B. Djeca su od rođenja bila predodređena za uspjeh. C. Djeca su od rođenja naviknuta na život u izobilju. D. Djeca su od rođenja osuđena na preranu smrt.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052	 01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Marijan Matković, *Heraklo*

HERAKLO *u sredini scene osluškuje tišinu*: Što je? Zar je i tu netko umro? *Šutnja*. Pogled mu bludi po prisutnima i tad se zaustavi na kipu: Možda si ti bolestan, pa zato svi šute? Ili se stide što nisi skočio u vodu za onom malom iz Troje, pa od gađenja šute? A što bi bilo, moj brajko, da si skočio, ha, što? Začas bi nestao pod vodom! Jer si kamen, potonuo bi do dna! Jer si kamen, ti kameni gade, nestao bi i nitko te ne bi žalio! Nitko! *Grubo, zapovjedno*: Liha, zar ti nisam naložio da tu kamenu neman izbaciš odavle? I što rade ovi kreteni pod tim kipom?

LIHA: Heraklo, oni ti se klanjaju. To je najnoviji istočnjački običaj kojim se izražava poštovanje. Samo pred božanstvom se kleči.

HERAKLO: Kakvo poštovanje, kakvo klanjanje, što to brbljaš? I kakvo božanstvo te spopalo? (...) I sutra, Liha, da si uklonio tog monstruma, razumiješ? Baci ga u ribnjak, da?! *Kipu*: Eto, vidiš, brajko, sutra ćeš ipak i ti skakati. (...) *Naglo se okreće*: Šutnja? Što šutite? Zar je tu doista netko umro?

DEJANIRA: Tko bi umro, Heraklo?

HERAKLO: To se i ja pitam.

LIHA: Tu su pjesnici, Heraklo.

HERAKLO: Ne, oni sigurno nisu umrli. Oni su besmrtni, ti naši dragi miljenici Muza. Što ste se tako stisli kao prestrašene ptice? Došli ste po novi materijal, po nove teme i motive, što? Pa zašto niste interpelirali¹ mog dvojnika iz kamena, možda bi vam on mogao nešto interesantno ispričati! Ili ti, Dejaniro? Pa ti više znaš, neuporedivo više, o meni nego ja sam.

DEJANIRA: Oni su tebe čekali, Heraklo.

HERAKLO: Mene? Zar zaista mene? *Prilazi Pjesnicima*: Čekate li vi Herakla, sina Zeusova, ili starca sa reumom i pokvarenim jetrima? Starca koji je danas mirno promatrao jednu djevojčicu kako se utaplja.

¹ interpelirati – uključiti u raspravu

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

22. Zašto Heraklo želi da se njegov kip baci u vodu? A. Heraklo misli da spomenici pjesnicima ne donose inspiraciju. B. Heraklo misli da se drugim ljudima kip više ne sviđa. C. Heraklo misli da nije dostojan imati spomenik. D. Heraklo misli da je kip jako oronuo.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
23. Koja je od sljedećih tvrdnja o Heraklu točna? A. Zahtijeva da mu se podčinjeni pokoravaju. B. Iskazuje poštovanje prema Dejaniri. C. Spasio je djevojku od utapanja. D. Bolestan je.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
24. U kojemu je od sljedećih primjera ironija? A. <i>Heraklo, oni ti se klanjaju.</i> B. <i>I sutra, Liha, da si uklonio tog monstruma, razumiješ?</i> C. <i>Oni su besmrtni, ti naši dragi miljenici Muza.</i> D. <i>Oni su tebe čekali, Heraklo.</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052	
 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

Nives Opačić, *Horugva nam ćuhta*

Još dok sam nešto ispitivala studente kroatistike, brzo sam shvatila da im ni izričaji „oca hrvatske književnosti” Marka Marulića, poput *ćuhtati se* (mi kao da smo nedorasla nacija, pa ne možemo ništa bez „očeva” ni u književnosti, ni u znanosti, pa onda ni u politici), baš i ne leže. Ni antologijska pjesma Tina Ujevića *Oproštaj*, napisana jezikom koji želi oponašati onaj Marulićev, nije prolazila ništa bolje. Kamen spoticanja bio je upravo završni stih pjesme: *Korugva nam ćuhta; gremo, mi puntari!* Korugva/horugva vuče korijen još iz mongolskih vremena (*orongo*, zastava), (...). No moje je studente još više zbunjivala ona druga riječ, *ćuhta*. Najprije su se čuli glasi da je to pogrešno napisana riječ *ćufta*. Smisla, doduše, nema, no oni nisu vidjeli smisla ni u cijelom stihu. Bilo je i takvih (kulinarskih) majstora koji su splitskoga *začinjavca* vidjeli kao *travara*, čovjeka koji bere ljekovite ili *začinske* biljke, pa onda jelo (*ćufte*, okruglice od mljevena mesa; perz. *kūften*, istući, satrti, smrviti) možda i nije sasvim izvan pameti. No pravi „znalci” odmah su ih poklopili: *ćuhta* je opisni *pridjev*, dodatak imenici, kao npr. korak nam *žustar*, zemlja nam *pusta* i sl. (...)

Na jedini točan odgovor – da je *ćuhta* glagol – nitko nije ni pomislio. U početku moje nastavničke karijere činilo mi se nevjerojatnim da to studenti ne znaju. Danas se više ničemu ne čudim. Svi smo mogli vidjeti da npr. mlađahni natjecatelj u TV kvizu, tek izašao iz srednje škole, nikad nije čuo za Krležin *Povratak Filipa Latinovicza* ili da *student povijesti* na kraju 4. godine studija nema pojma da je Turke pod Klisom (1524.) pobijedio Petar Kružić. A nije morao odgovoriti namah. Mogao je razmisliti, sjetiti se. No sjetiti se možeš samo ako si ikada što znao. Ako nisi, nemaš se čega ni sjećati.

HRV A IK-1 D-S052

00

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

25. Što je tema teksta? A. tumačenje pridjeva i glagola istoga korijena B. predstavljanje pjesništva M. Marulića C. kritika površnosti u stjecanju znanja D. povezivanje povijesti i književnosti	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
26. O čijemu se stihu govori u tekstu? A. o Marulićevu B. o Ujevićevu C. o Krležinu D. o Kružićevu	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
27. Koju paradoksalnu činjenicu autorica objašnjava? A. Ako ništa nismo znali, nemamo se čega sjećati. B. Studenti kroatistike ne razumiju hrvatske riječi. C. Nitko nije pomislio da je riječ ćuhta glagol. D. Mnoge su riječi u pjesmama zbunjujuće.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052	 01

Anthony Saidy, Norman Lessing, *Svijet šaha*

Među umjetnicima isticao se Marcel Duchamp koji je isto toliko bio čuven među šahistima zbog svojih mnogobrojnih doprinosa ovoj igri, uključujući tu oblikovanje šahovskih figura, nenadmašnu garnituru džepnog šaha, povremena pisanja (poput svoje knjige o konačnicama koju je napisao zajedno s Vitaljem Halberstadtom), kao i za neumorno zanimanje i entuzijazam. Prije no što se stalno nastanio u New Yorku, nastupio je za francusku olimpijsku momčad 1930. godine u Hamburgu gdje je remizirao s američkim prvakom Frankom Marshallom. Time je Francuska završila susret sa Sjedinjenim Državama neriješenim rezultatom. Duchamp je jednom rekao: „Svi su šahisti umjetnici.”

Voltaire, Rousseau i ugledni britanski povjesničar Henry Thomas Buckle (jedan od najjačih igrača svoga vremena) bili su odani privrženici šahu, kao i pisci Walter Scott, John Ruskin, Sinclair Lewis i Vladimir Nabokov. Posebno je zanimljiv slučaj Charlesa Dickensa, gorljivog šahista, po pričanju njegove protivnice Victorie Tregear. Kad god bi ga ona pobijedila, Dickens je zahtijevao revanš. Oboje su naročito voljeli rješavati probleme ili, kako ih je Dickens volio zvati, „tvrde šahovske orahe”. Jednom su proučavali jednu remis¹ konačnicu u ponoć i to je navelo Dickensa da zamišljeno umuje: „Zašto ne? Muškarac i žena predstavljaju na kraju krajeva, ravnotežu. Oni su, kad se uzmu u obzir njihove zajedničke osobine, jednaki.” A zatim je nastavio: „Ona žena koja najvećma zna, koja najvećma misli i koja najvećma osjeća, najveća je. Intelektualna naklonost jedina je trajna ljubav. Ljubav koju nosi u sebi šahovska igra može matirati svakoga čovjeka i riješiti problem života.”

¹ remis – remi, neriješeni ishod šahovske partije

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

28. Na što se odnosi podcrtana riječ u sljedećoj rečenici?

Time je Francuska završila susret sa Sjedinjenim Državama neriješenim rezultatom.

- A. na odlazak Marcela Duchampa u New York
- B. na šahovsku partiju odigranu u Hamburgu
- C. na Halberstadtovu pobjedu
- D. na poraz Franka Marshalla

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

29. Tko je predstavljen anegdotom?

- A. Voltaire
- B. Henry Thomas Buckle
- C. Charles Dickens
- D. Victorie Tregear

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

30. Koja je tvrdnja o Vitalyju Halberstadtu točna?

- A. Nastupao je za francusku olimpijsku momčad.
- B. Napisao je knjigu o konačnicama u šahu.
- C. Napravio je džepnu šahovsku garnituru.
- D. Izjavio je da su svi šahisti umjetnici.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

I. Književnost

Zadatci bez polaznoga teksta

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

31. Koji je od sljedećih naslova utemeljen na antitezi?

- A. *Kraljević i prosjak*
- B. *Prokleta avlija*
- C. *Zločin i kazna*
- D. *Crni mačak*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

32. Koja je stilska figura podcrtana u sljedećoj rečenici?

Treća životna dob u mnogočemu je specifična u odnosu na mlađe generacije.

- A. eufemizam
- B. hiperbola
- C. ironija
- D. paradoks

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

33. Kojim se od sljedećih postupaka odstupa od glavne radnje?

- A. akrostihom
- B. digresijom
- C. invokacijom
- D. peripetijom

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

34. Što je zajedničko Petrarcinu i Shakespeareovu sonetu?

- A. Sadržajno su suprotstavljene katrene i tercine.
- B. Iznose poantu u završnome distihu.
- C. Imaju isti broj katrena.
- D. Imaju isti broj strofa.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

35. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na romancu?

- A. Pjesma je tužnoga, sjetnoga raspoloženja u kojoj se izražava žaljenje za nečim što je nedostižno ili izgubljeno.
- B. Lirsko-epska je vrsta tužnoga sadržaja i tragičnoga završetka i često obrađuje teme iz narodne povijesti.
- C. Pjesma je u kojoj se veliča ljepota prirode i života u prirodi te često opisuje seoske slike.
- D. Lirsko-epska je vrsta najčešće ljubavne tematike i vedroga raspoloženja.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

36. Komu se Antigona obraća u sljedećemu primjeru?

*Nit' tražim tvoju pomoć, nit', da pristaneš,
Prihvatila bih još da ti mi pomogneš.
Al' sudi kako hoćeš, ja ću onoga
Sahraniti: za to čast je meni umrijeti (...).*

- A. Hemonu
- B. Izmeni
- C. Kreontu
- D. Tiresiji

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

37. Na kojega se antičkog junaka odnosi podcrtana riječ u sljedećim stihovima?

*Al' se neprestano na nj zemljodržac srdi Posejdôn
Poradi Kiklopa onog bogolikog, zbog Poliféma,*

- A. na Ahileja
- B. na Eneju
- C. na Odiseja
- D. na Prometeja

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

38. Koje je od sljedećih djela hrvatska srednjovjekovna pjesma?

- A. *Aleksandrida*
- B. *Lucidar*
- C. *Muka svete Margarite*
- D. *Svit se konča*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

39. Koje je od sljedećih književnih djela podijeljeno na pjevanja?

- A. *Božanstvena komedija*
- B. *Dekameron*
- C. *Don Quijote*
- D. *Hamlet*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

40. Na kojega se književnika odnosi sljedeća rečenica?

Pišući svoj ep, imao je dvostruke uzore: pisao ga je, kako sam govori u uvodu, *po običaju naših začinjavac*, tj. starih hrvatskih duhovnih stihotvoraca, *i po zakonu onih starih poet*, tj. starih klasičnih pjesnika.

- A. na Hanibala Lucića
- B. na Ivana Gundulića
- C. na Marina Držića
- D. na Marka Marulića

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

41. Koja je od sljedećih književnih vrsta karakteristična za razdoblje hrvatskoga baroka?

- A. autobiografska elegija
- B. povijesna tragedija
- C. religiozna poema
- D. filozofski roman

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

42. Na koji se književni lik odnosi sljedeća tvrdnja?

Oličenje je škrtosti i sebičnosti te mu je najvažnija njegova škrinjica zlata, a svoju djecu Elise i Cleantea neprestano kritizira jer smatra da nepotrebno troše njegovo bogatstvo.

- A. na Eukliona
- B. na Harpagona
- C. na Megadora
- D. na Valerèa

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

43. Koja je tvrdnja o Novici iz <i>Smrti Smail-age Čengića</i> točna? A. Ismijao je Smail-agu pjevajući pjesmu o Rizvan-agi. B. Aga mu je slučajno izbio oko bacajući koplje. C. Želio se osvetiti agi jer mu je ubio oca. D. Savjetovao je agi da pusti Crnogorce.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
44. Iz kojega je književnog djela sljedeći primjer? <i>Možda će neki čitatelji poželjeti da doznaju moje mišljenje o Pečorinovu karakteru. Moj je odgovor naslov ove knjige. „Ali, to je zlobna ironija!” – reći će oni. – Ne znam.</i> A. iz djela <i>Patnje mladoga Werthera</i> B. iz djela <i>Junak našeg doba</i> C. iz djela <i>Don Quijote</i> D. iz djela <i>Crni mačak</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
45. Na koje se od sljedećih književnih djela odnosi pojam grotesknoga realizma? A. na djelo <i>Gospođa Bovary</i> B. na djelo <i>Kabanica</i> C. na djelo <i>Lovčevi zapisi</i> D. na djelo <i>Otac Goriot</i>	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052	 01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

46. Na koji se književni lik odnosi podcrtani izraz u sljedećoj rečenici iz romana *U registraturi*?

Sva historija sastojala se u tome da je naš rođak iz ropotarnice svoga lustrišimuša izvukao staru paradnu juratušku kabanicu i u njoj se oholio među svojim zemljacima...

- A. na Jožicu Kičmanovića
- B. na Maloga Kanonika
- C. na Mecenu
- D. na Žorža

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

47. Tko je u časopisu *Hrvatska vila* objavio članak u kojemu se zalagao za naturalizam u hrvatskoj književnosti?

- A. Ante Kovačić
- B. Eugen Kumičić
- C. Josip Kozarac
- D. Vjenceslav Novak

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

48. Tko je autor djela iz kojega je sljedeća rečenica?

Osam sam godina živjela sa strancem, rodila s njim troje djece. Ne mogu to podnijeti! Najradije bih samu sebe rastrgla u sto komada!

- A. Albert Camus
- B. Henrik Ibsen
- C. Milan Begović
- D. Miroslav Krleža

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

49. Koje je od sljedećih stihova napisao Antun Gustav Matoš?

- A. *Probuđena leti ptica
Pjeva slatko iz tihana:
Zora puca, bit će dana!*
- B. *Ja domovinu imam; tek u srcu je nosim,
I brda joj i dol;
Gdje raj da ovaj prostrem, uzalud svijet prosim,
I... gutam svoju bol!*
- C. *Na vješalima. Suha kao prut.
Na uzničkome zidu. Zidu srama.
Pod njome crna zločinačka jama,
Ubijstva mjesto, tamno kao blud.*
- D. *Narod se drugi sebi raduje,
A z menum sinko moj se sramuje:
Vre i svoj jezik zabit Horvati
Hote, ter drugi narod postati;*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

50. Koju od sljedećih replika izgovara Giga Barićeva u drami *Bez trećega*?

- A. *Ali, Joco, ti nemaš pravo da se na njih toliko ljutiš. Pa ti ne moš znat je li tvoj
ćaća šta skrivija ili nije.*
- B. *Molim vas, Leo, ja sam čula sve. Ja sam bila u Silberbrandtovojoj sobi pokraj vaše!*
- C. *Marko, ja te molim da prestaneš s predbacivanjima i uvredama.*
- D. *Aha, vi kao da ste ljubomorni na jednu Kristinu?*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

51. Na koje se književno djelo odnosi sljedeća tvrdnja?

To je zbirka antiratnih novela iz kojih progovara bunt protiv teškoga položaja anonimnoga pojedinca u vrtlogu rata kojemu on ne zna ni uzrok ni smisao.

- A. na djelo *Pod starim krovovima*
- B. na djelo *Hrvatski bog Mars*
- C. na djelo *Kiklop*
- D. na djelo *Jama*

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

52. Koji su od sljedećih likova u antitetičkome odnosu?

- A. Filip Latinovicz i Kyriales
- B. Hamlet i Horacije
- C. Ignjat Glembay i Puba Fabriczy
- D. otac Goriot i Eugène de Rastignac

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

53. Koji je od sljedećih književnika predstavnik teatra apsurda?

- A. Albert Camus
- B. Bertolt Brecht
- C. Eugene Ionesco
- D. Luigi Pirandello

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

54. Tko je pripovjedač u sljedećemu primjeru?

Sjedio sam tako na podu sve dok nisam čuo kako stari Stradlater zatvara vrata i odlazi hodnikom prema kupاونici. Zatim sam ustao. Nikako nisam mogao naći svoju lovačku kapu.

- A. Holden
- B. Mersault
- C. Vautrin
- D. Werther

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

55. Koja se od sljedećih tvrdnja odnosi na djelo *Prokleta avlija* Ive Andrića?

- A. Pisano je jednostavnim stilom koji podsjeća na stil novinske reportaže.
- B. Prstenaste je kompozicije, a ulogu pripovjedača ima više likova.
- C. U djelu su česte esejističke digresije o problemima u umjetnosti.
- D. Napisano je u obliku epistolarnoga romana.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

II. Hrvatski jezik

Zadatci višestrukoga izbora

U sljedećim zadacima od više ponuđenih odgovora samo je **jedan** točan.
Točne odgovore morate označiti znakom X na listu za odgovore.

56. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtana riječ pravopisno točna?

- A. Ispred nas koza mekećući prelazi cestu.
- B. Sjurio se lav odjednom snažno ričući.
- C. Skoči žaba u lokvu sretno krekećući.
- D. Galeb se grakčući sjurio po ribu.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

57. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtana riječ pravopisno točna?

- A. Električno pražnjenje bilo je popraćeno svjetlosnim očitovanjem ili sjevanjem.
- B. Psi koji su nastali kao rezultat parenja bez nadzora nazivaju se mješancima.
- C. Po svim zidovima i u kupaonici i u kuhinji nakupila se crna pljesan.
- D. Mnogi mališani nisu nikad vidjeli kako ptice izgrađuju gnjezdo.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

58. Koja je od sljedećih rečenica napisana u skladu s pravilima o pisanju velikoga i maloga početnog slova? A. Apollo 11 bila je svemirska misija koja je 20. srpnja 1969. dovela prve ljude na zemljin satelit Mjesec. B. Taj se let smatra velikim postignućem u povijesti istraživanja svemira i pobjeda je SAD-a u hladnoratovskoj utrci sa Sovjetskim savezom. C. Armstrong i Aldrin sletjeli su na prostor nazvan More tišine i postali prvi ljudi na površini Mjeseca. D. Tri astronauta vratila su se na Zemlju s 21,55 kg mjesečeva kamenja, sletjevši 24. srpnja u Tihi Ocean.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
59. U kojoj je od sljedećih rečenica u podcrtanoj riječi provedeno jednačenje po mjestu tvorbe? A. U radu se proučava <u>tvorba</u> naziva stanovnika naseljenih mjesta. B. <u>Nastamba</u> za uzgoj životinja izgrađena je bespravno. C. <u>Pristigla</u> je prva narudžba za dostavu hrane. D. <u>Uredba</u> je obvezujući zakonodavni akt.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
60. Koja je od sljedećih riječi trosložna? A. bijeda B. dijeta C. strijela D. trijeska	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
61. Koliko je morfema u riječi <i>ocjenjivačica</i>? A. tri B. četiri C. pet D. šest	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052 01	

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

62. Koja je od podcrtanih riječi u sljedećoj rečenici u akuzativu?

Par dugih vesala postavili su pokraj onoga okovanog mornara koji već danima leži u potpalublju bez hrane.

- A. par
- B. vesala
- C. mornara
- D. hrane

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

63. U kojoj je od sljedećih rečenica pridjev ženskoga roda?

- A. Pokretanjem Vrazova *Kola* naglašene su razlike među ilircima.
- B. U radu ćemo posebno naglasiti Matoševu novelistiku.
- C. Krležin je roman *Zastave* izlazio u časopisu *Forum*.
- D. *Prijan Lovro* vrhunac je Šenoina stvaralaštva.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

64. U kojoj je rečenici zamjenica *ništa* u lokativu?

- A. Ničim nas ne mogu tako povrijediti kao ravnodušnošću.
- B. Ni za što neću prodati obiteljsko nasljedstvo.
- C. Ni o čemu se nismo uspjeli usuglasiti.
- D. Ničemu se više ne čudim.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

65. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtani glagol gramatički točan?

- A. Od ponoći su poskupila sva goriva na benzinskim postajama.
- B. Ionako mamurno jutro dodatno je zacrnila dosadna kiša.
- C. Svima okupljenima zaželila je sreću u novoj godini.
- D. Zapadna ga je tribina volila i kad nije dobro igrao.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

66. Koji je glagol u sljedećoj rečenici u prezentu?

Zbog svega toga uze susjeda mene na pik, ali ti se ne boj, tebe poradi oca neće dirati, samo ne smiješ sa mnom nikakva računa imati.

- A. uze
- B. ne boj se
- C. ne smiješ
- D. imati

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

67. Koji je točan perfekt glagola *prodrijeti*?

- A. prodrijeo sam
- B. prodirao sam
- C. prodrio sam
- D. prodro sam

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

68. Koja je od sljedećih rečenica gramatički točna?

- A. Cijeli se radni vijek bavio s hrvatskim jezikom.
- B. Djeca su se igrala sa smiješkom na licu.
- C. Sa svakim danom postajao je sve brži.
- D. Rezao je kruh s nazubljenim nožem.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

69. Koja je sintagma u sljedećoj rečenici atributna/odredbena sintagma?

Danas su se mladići iz Bošnjaka okupili kako bi pomogli onima čiji su posjedi stradali u poplavi.

- A. danas su se okupili
- B. mladići iz Bošnjaka
- C. bi pomogli onima
- D. su stradali u poplavi

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

70. U kojoj je od sljedećih rečenica podcrtana sintagma rezultat pridruživanja?

- A. U dubini rijeke nestadoše sve njihove nade.
- B. Ovaj put nećemo uspjeti riješiti zadatke.
- C. Okupljeni su je Latini dostojno ispratili.
- D. Prošle godine vidio sam prvi snijeg.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

71. U kojoj od sljedećih rečenica zamjenica *ona* ima službu objekta?

- A. Sve stričevo imanje nakon rata pripade upravo njoj.
- B. Ugledavši vješalicu, objesio je kaput na nju.
- C. Nastojao je cijelo vrijeme stajati iza nje.
- D. Trčao je s njom na ramenima.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

72. Koja je od sljedećih rečenica zavisnosložena subjektna rečenica?

- A. Katkad se činilo da majka ne sudjeluje u razgovoru.
- B. Izrazio je želju da mu donesu svježega voća.
- C. Neću da me ostaviš samu u njihovu društvu.
- D. Toliko se uzrujao da su mu se trzale usnice.

- A. ☐
- B. ☐
- C. ☐
- D. ☐

HRV A IK-1 D-S052

01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

73. Koja je od sljedećih rečenica gramatički točna? A. Predsjednik će primiti predstavnike svih stranaka zastupljenima u Saboru. B. Može se zaključiti da jedan potres čini pojavu drugih potresa vjerojatnijim. C. Bio je poznat po tome što se u isto vrijeme borio i za i protiv Karla V. D. Većina djece usprkos svemu ne žele nastavak nastave na daljinu.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
74. Koja je riječ sinonim riječi <i>antonim</i>? A. bliskoznačnica B. istopisnica C. nadređenica D. suprotnica	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
75. U kojoj je od sljedećih rečenica riječ <i>stadion</i> metonimija? A. U Moskvi prije finalne utakmice na stadion nije više stala ni igla. B. Prva je utakmica odigrana na prepunome stadionu u Moskvi. C. Stadion u Moskvi obnovljen je nakon četiri duge godine. D. Vatrenima je na kraju u Moskvi pljeskao čitav stadion.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
76. Koja je od sljedećih rečenica značenjski smisljena? A. Ugovorom o djelu utvrđuju se međusobna prava i obveze naručitelja i izvršitelja. B. Građani od danas mogu očekivati jeftinije cijene testiranja na koronavirus. C. Otac je cijelo vrijeme bio autodestruktivan prema svojim kćerima. D. Sljedeći će tjedan temperature mora ipak biti nešto hladnije.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
77. U kojoj je od sljedećih sintagma pridjevna posuđenica gramatički prilagođena hrvatskomu jeziku? A. aerobni trening B. krem juha C. oker zgrada D. trendi jakna	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052	 01

Hrvatski jezik

Književnost i jezik

78. Koja je od sljedećih riječi tvorena od pridjeva? A. bilješka B. čestitka C. limenka D. stijenka	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
79. Koja je od sljedećih rečenica leksički točna? A. Roditelji često ne prepoznaju psihološke probleme svoje djece. B. <i>Zločin i kazna</i> ima neka obilježja kriminalističkoga romana. C. Zapjenjena je voda u bujici isticala iz riječnoga korita. D. Tamna čokolada imala je blag ukus naranče.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
80. Koja se od sljedećih rečenica odnosi na <i>Deklaraciju o nazivu i položaju hrvatskog književnog jezika</i>? A. U toj se knjižici objavljenoj 1815. godine autor zalagao za uvođenje u javnu komunikaciju uređenoga hrvatskog književnog jezika kojemu bi osnova bili domaći narodni idiomi, što je zapravo bio prosvjed protiv latinskoga jezika. B. Tekst su u Beču 1850. potpisali književnici i jezikoslovci iz Hrvatske, Srbije i Slovenije radi dogovora o zajedničkome standardnom jeziku Južnih Slavena. C. Godine 1954. u Novome Sadu zaključeno je da je narodni jezik Srba, Hrvata i Crnogoraca jedan jezik, s dvama izgovorima, ijekavskim i ekavskim. D. U tekstu koji je objavljen u <i>Telegramu</i> 17. ožujka 1967. godine tražilo se da se utvrdi jednakost četiriju književnih jezika: slovenskoga, hrvatskoga, srpskoga i makedonskoga.	A. ☐ B. ☐ C. ☐ D. ☐
HRV A IK-1 D-S052	 01

ZADATAK ZA PISANJE ŠKOLSKOGA ESEJA

Prvi polazni tekst

Ante Kovačić, *U registraturi*

Ivica Kičmanović vukao se po nižim službicama od oblasti do oblasti... Samotan, mrk, strog i ozbiljan, nije ni s kim općio. Svatko mu bijaše tuđ, kano i on drugima. Nije imao ni prijatelja ni neprijatelja, a niti je on kome bio jedno ili drugo. (...)

Ugrabi omašan i otrcan spis o kaznenoj parnici hajdučice Lare, a onda segnu za svojim životopisom u pretinac registratorskoga stola...

– To je moje... i to će sa mnom! – razgovaraše mrmljajući sâm sa sobom u registraturi...

Iznenada se nečemu domisli, planuše mu obrazi i stade drhtat čitavim tijelom...

– Tako je! Tako je! Dobro!... Zašto da ovdje ne svršimo među vama, djeco moja, drugovi moji, braćo moja? Ta vi mi bijaste nakon „krvave svadbe” jedini na ovome svijetu s kojima se zabavljah, drugovah i vodih srdačne razgovore... među vama vječno šutljivima... da, među vama valja svršiti!... (...)

I on zakračuna vrata, obazre se još jedared po svim kutovima i na prozore pa uvjerivši se da nema nigdje živa stvora izvuče iza spisa nekoliko boca tekućine i mirno stade polijevati spise. Onda nakvasi kazneni akt o parnici hajdučice Lare i svoj vjekopis pa napokon sama sebe...

Sada mu se rašire oči, a bjesnoća i ludilo raspiri mu čitavo biće...

– Što da još krzmam? (...) Ipak je Laura majstorica! Oh! Laura!... Laura!... – I upali luč, baci je u tekućinu, i što bi okom trenuo, usplamti sve i probukta strašan oganj te razarajuća vatra zahvati svu registraturu...

Drugi polazni tekst

Miroslav Krleža, *Povratak Filipa Latinovicza*

Advokat Vladimir Baločanski, sin bivšeg odjelnog predstojnika Baločanskog, zaljubio se u tu ženu dječjački naivno i savršeno nevino. Od prvog dana on je njoj bio više dosadan nego zanimljiv, no upravo, odbijajući toga slabića često na nevjerojatno okrutnu distancu, ona ga je fatalno dotukla; moglo bi se reći doista, kao što se govorilo na ulici vulgarno: uništila. Zbog nje je Baločanski pao u teške novčane neprilike, u pronevjerjenja većega stila, u krivotvorenja mjeničnih potpisa, a kad je dospio u zatvor, a žena mu se (prilično kukavno i namješteno) bacila osim toga još i kroz prozor, on je ostao Kseniji Radajevoj kao ostavština jedne drame: ona ga je jednoga dana naslijedila kao pošiljku iz kaznionice. (...) One tri godine, dok je Baločanski ležao u Lepoglavi, proživjela je Ksenija Radajeva furiozno, vjenčavši se civilno s jednim politikantom i ratnim bogatašem i bacajući novac tog veleindustrijalca kao korijandole¹, te se ne bi moglo reći nije li već onda, u onom u svakom pogledu nerazumnom i razornom samouništaivanju, bilo nečeg od samoubojstvene, visokouznemirene, upravo sulude naklonosti spram smrtonosnih užitaka koji su joj konačno jednoga dana tako žalosno zavrnuili vratom.

¹ korijandoli – papirnate vrpce

Smjernice

- Predstavite poetiku djela *U registraturi* i poetiku djela *Povratak Filipa Latinovicza*.
- Portretirajte Lauru i Kseniju Radajevu (Bobočku) na temelju djela u cjelini.
- Usporedite polazne tekstove na sadržajnoj i stilskoj razini.
- Usporedite Lauru i Kseniju Radajevu (Bobočku) s barunicom Castelli iz djela *Gospoda Glembajevi*.
- Obrazložite svoje tvrdnje.